

รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

A Model of Development in Saving Behavior for Students in Roi-Et Secondary Schools

โกวิท อ่อนประทุม¹, รังสรรค์ สิงห์เลิศ², และอวยชัย วะทา³
Kowit Onprathum¹, Rangson Singhalert², Ouychai Watha³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาและ 3) ทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะคือระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ระยะที่ 2 ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ และระยะที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

¹ นักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนากุมารคดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ อาจารย์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ระดับ .05 2) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วยกิจกรรมประเภทการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัด 8 ประเภท 3) ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ก่อนการทดลองใช้รูปแบบกับหลังการทดลองใช้รูปแบบ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : รูปแบบพัฒนาจริยธรรม, การประหยัดนักเรียนมัธยมศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to investigate the reasonable research factors that affect on morality of saving behavior of students in Roi-Et secondary school, Secondary Educational Service Area Office 27, 2) to make a model of development in saving behavior for students in Roi-Et secondary schools, and 3) to trial test and evaluate a model of development in saving behavior for students in Roi-Et secondary schools. The methodology were separated in to 3 stages. The first stage investigated the reasonable research factors that affect on morality of saving behavior for students in Roi-Et secondary schools. The second stage was qualitative research. The third stage was experimental research. The sample was 40 students in Roi-Et secondary schools selected by using purposive sampling. The data were, collected by survey questionnaire. statistics were analyzed through analytical software, and the results were presented as follows.

1. Personnel, family, and community surrounding and school surrounding factors affected on saving behavior of students in Roi-Et secondary schools. There was statistically significant at level 0.05.

2. Results of making a model of development in saving behavior for students in Roi-Et secondary schools consisted of 8 saving behaviors.

3. Results of assessment in terms of development in saving behavior for students in Roi-Et secondary schools were found the difference in statistical significance at level 0.05.

Keywords : Development, Saving Behavior, Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมหาชนอย่างมาก เกิดภาวะวิกฤตทำให้สังคมปัจจุบันเกิดความย่อหย่อนในการอบรมบ่มนิสัยให้เยาวชนของชาติมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย ชยัน อดทน ประหยัด มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองและต่อส่วนรวม มีชีวิตที่พอเพียง ตามฐานานุรูปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ มุ่งเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันเพื่อเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงมีสติปัญญารอบรู้มีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรมจริยธรรมมีความเพียรรู้คุณค่าความเป็นไทยมีโอกาสสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนา รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งในระดับที่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชน เป็นพลังทางสังคม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 เล่ม 128 ตอนพิเศษ 152 ง ราชกิจจานุเบกษา: 49)

สถานการณ์ปัจจุบัน ภายใต้กระแสของโลกไร้พรมแดน การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมมีการแข่งขันสูงมากขึ้น คนในสังคมต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในทุก ๆ ด้าน ทำให้การแข่งขันทางเศรษฐกิจ

มีความรุนแรงมากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้ค่าครองชีพปรับตัวสูงขึ้น วิธีการที่จะทำให้การดำรงอยู่ตามวิถีชีวิตประจำวันให้ผ่านพ้นภาวะวิกฤติการณ์เหล่านี้ไปได้ คือ การประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ฟุ้งเฟ้อ สมดังพระปณิธานแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงสอนสั่งลูกหลานไทยเสมอ ให้รู้ซึ่งถึงความหมายของคำว่า “พอเพียง” การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกินพอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียวโดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและประชาชนก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ขึ้นซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด

ภาพสะท้อนสังคมไทยโดยภาพรวมพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ มีภาพลักษณ์ที่ไม่เหมาะสมหลายประการเกี่ยวกับยาเสพติดและการพนัน เทียบกลางคืน รับค่านิยมของต่างประเทศจนกระทั่งสูญเสียความเป็นไทย จากการศึกษาศาวการณเด็กและเยาวชนปี 2548 – 2549 พบว่าเยาวชนในสถาบันอุดมศึกษา 49 % ต่ำเหล้า 23% สูบบุหรี่ 31% เทียบกลางคืนมีเยาวชนอายุต่ำกว่า 25 ปี ก่อคดีอาชญากรรม 32,000 คดีต่อปี มีวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 19 ปี ทำคลอดปีละ 70,000 คน เยาวชนอายุ 19 – 25 ปี พยายามฆ่าตัวตายปีละ 4,000 คน เยาวชน 30% ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ (อมรวิรัช นาคกรทรรพ, 2551: Website) นอกจากนี้สมพงษ์จิตระดับ (อ้างถึงในบุญเลิศ จุลเกียรติ, 2551: website) ได้ศึกษาพบว่าวัยรุ่นไทยมีลักษณะความเสื่อม 12 ประการ ได้แก่ 1) สติปัญญาต่ำลง 2) อ่อนแอและเสเพลถึงเสเพลติด 3) อารมณ์ก้าวร้าวรุนแรง 4) หมกมุ่นทางเพศ 5) มีแนวโน้มจะก่ออาชญากรรม 6) ติดหลงในวัตถุ 7) เห็นแก่ตัวเอาแต่ได้ไม่เชื่อเรื่องส่วนรวม 8) ไม่มีศาสนาและวัฒนธรรมไม่รู้ถูกผิดชั่ว 9) เครียดและไม่มีความสุขกับการเรียนรู้ 10) ชอบลอกเลียนและหาความสำเร็จโดยไม่เลือกวิธีการ 11) ชอบเล่นการพนัน 12) ทำงานหนักไม่เป็น

เมื่อพิจารณาจากพฤติกรรมของเยาวชนดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สะท้อนถึงสภาวะการขาดคุณธรรมจริยธรรมอย่างรุนแรง ที่ควรจะได้รับการแก้ไขโดยเร็ว โดยวิธีการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อจะช่วยให้สังคมเข้มแข็งและมีเศรษฐกิจที่ดีเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนให้อยู่ดีมีสุขรู้จักความพอดีมีเหตุผลมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีควบคู่ไปกับการพัฒนาที่มุ่งสู่คุณภาพในทุกด้านโดยเฉพาะการเสริมสร้างคนในสังคมให้มีความรู้มีภูมิปัญญา สร้างคุณค่าสังคมที่ดีบนพื้นฐานการดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นไทยเป็นสังคมคุณภาพที่ยึดหลักความสมดุล สร้างคนให้เป็นคนดีคนเก่ง เป็นผู้ที่พร้อมด้วยความรู้คู่คุณธรรมจริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดี พึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี โดยอาศัยวิธีการจัดการศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศและเยาวชนไทยให้ดีขึ้นในทุกๆด้าน

จากการที่ผู้วิจัยรับราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีหน้าที่สอนและกำกับดูแลความประพฤติของนักเรียน พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยใช้ผลิตภัณฑ์ ราคาแพง ๆ ก่อให้เกิดค่านิยมการแข่งขันทางวัตถุ ขาดการออมเงิน พฤติกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และสุขภาพ กล่าวคือ ไม่สนใจการเรียนหนีเที่ยวตามห้างสรรพสินค้า สถานบันเทิง ร้านอินเทอร์เน็ต เที่ยวกลางคืนทำให้ผลการเรียนต่ำ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัวจากค่านิยมในการบริโภคเช่นนี้เกิดการแข่งขันในทางที่ผิด สุ่มเสี่ยงต่อการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการก่ออาชญากรรม และยาเสพติด สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

จึงสมควรอย่างยิ่งที่ควรคิดหาวิธีการและกระบวนการป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ซึ่งควรเริ่มปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมควบคู่กับการพัฒนาวิชาการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. พื้นที่เป้าหมาย เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
2. ขั้นตอนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ
ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
ระยะที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1
 - 1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 58,447 คน
 - 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 400 คน
 - 3.2 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 2

- 1) เป็นนักวิชาการด้านการศึกษา จำนวน 5 คน
- 2) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 คน ครู จำนวน 5 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน

3.3 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ระยะที่ 3

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 3 ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย ใช้วิธีจับสลากมาเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 40 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1

4.1.1 ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา

4.1.1.1 ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ได้แก่

- 1) บุคลิกภาพ
- 2) ความมีวินัย

4.1.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว

- 1) สภาพครอบครัว
- 2) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- 3) การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด

4.1.2 ตัวแปรคั่นกลาง

4.1.2.1 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ได้แก่

- 1) การเลียนแบบครูในการประหยัด
- 2) การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด

4.1.2.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในสังคม ได้แก่

การเลียนแบบสื่อในการประหยัด

4.1.3 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การประหยัดของนักเรียน

4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3

4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา

4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ จริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาและตัวแปรอิสระในระยะที่ 1 ที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดคือ บุคลิกภาพ ความมีวินัย สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การเลียนแบบผู้ปกครอง ครู เพื่อน และสื่อ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model)

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัด จำนวน 8 กิจกรรม ดำเนินการโดยใช้เทคนิควิธี บทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษาตัวอย่าง และการปฏิบัติจริง ประกอบด้วย กิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ กิจกรรมค้นหาบุคคลต้นแบบ กิจกรรมวิเคราะห์และเลือกบุคคลต้นแบบ กิจกรรมการวางแผนการใช้จ่ายเงิน กิจกรรมการวางแผนการใช้เวลา กิจกรรมการซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่า กิจกรรมการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุดและ กิจกรรมการเก็บออมเงิน

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดปรากฏดังนี้

3.1 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างก่อนการทดลองใช้รูปแบบกับหลังการทดลองใช้รูปแบบโดยใช้เทคนิควิธีทางสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Multivariate Analysis of Variance : MANOVA) พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของผลการดำเนินงานพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ก่อนการทดลองใช้รูปแบบกับหลังการทดลองใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาทีละตัวแปร(Univariate Tests) พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาตามตาราง Descriptive Statistics พบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุที่ผู้วิจัยนำมาพัฒนาและตัวแปรผลลัพธ์ มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปว่า หลังการดำเนินงานตามรูปแบบแล้ว นักเรียนมีจริยธรรมด้านการประหยัดดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ตามที่คุณวิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดคือ ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียน

การวิจัยระยะที่ 1 นั้นปรากฏว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนระยะที่ 2 รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดประกอบด้วย การพัฒนาปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสังคมและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน รวม 8 กิจกรรม ลำดับการจัดกิจกรรม เป็นดังนี้

ลำดับที่ 1 กิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ

ลำดับที่ 2 กิจกรรมการค้นหาบุคคลต้นแบบ

ลำดับที่ 3 กิจกรรมการวิเคราะห์และเลือกบุคคลต้นแบบ

ลำดับที่ 4 กิจกรรมการวางแผนการใช้จ่ายเงิน

ลำดับที่ 5 กิจกรรมการวางแผนการใช้เวลา

ลำดับที่ 6 กิจกรรมการซื้อของที่มีประโยชน์ และคุ้มค่าเงิน

ลำดับที่ 7 กิจกรรมการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

ลำดับที่ 8 กิจกรรมการเก็บออมเงิน

การวิจัยระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้นักเรียนมีจริยธรรมด้านการประหยัดเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้จ่ายอย่างประหยัดและเหมาะสมสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) บุคลิกภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าบุคลิกภาพ เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยที่บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประหยัดของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการศึกษาของเอริสตามโนธรรม (2550 : 107) เอริสตามโนธรรม ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเขตพระนครกรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเขตพระนครกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

พัชรี ศิลารัตน์ (2556 : 78) ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า บุคลิกภาพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า บุคลิกภาพ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประหยัดของนักเรียน เนื่องจากเป็นคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลประกอบการตัดสินใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมอย่างไร บุคลิกภาพเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล แปรเปลี่ยนได้ตามสภาพแวดล้อมทางสังคมและการกระตุ้นจากสังคมรอบข้างซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกด้านปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อสังคม

2) ความมีวินัย

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่าความมีวินัยเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยนักเรียนที่มีวินัยในตนเองมักจะเป็นผู้ที่มีการตัดสินใจในการแสดงออกได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทรี ศิลารัตน์ (2556 : 67) ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่าความมีวินัยเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และหลังจากการดำเนินการพัฒนาความมีวินัยโดยใช้กิจกรรมการอบรมตามรูปแบบ โดยจัดกิจกรรมการอบรมกับนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน หลังดำเนินการพบว่านักศึกษากลุ่มเป้าหมายมีการใช้จ่ายที่รู้คุณค่ามากขึ้นกว่าเดิม มีพฤติกรรมประหยัดดีกว่าก่อนการดำเนินการ

ความมีวินัยในบุคคลเกิดขึ้นได้ด้วยการอบรม สั่งสอน การปลูกฝัง ค่านิยม การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการกำกับควบคุม ตามแนวคิดของ อูมาพร ตรังคะสมบัติ (2542 : 26 – 28) ได้กล่าวถึงการฝึกอบรมระเบียบวินัยเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตของเด็กพ่อแม่จำเป็นต้องสอนให้เด็กรู้ว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำและขอบเขตของพฤติกรรมนั้นมีอยู่แค่ไหนพ่อแม่ก็ต้องบอกให้ลูกรู้ว่าพ่อแม่ยึดถือคุณค่าและหลักการอะไรบ้าง การสอนเด็กให้รู้จักควบคุม

พฤติกรรมของตนเองเมื่อเด็กยังเล็กพ่อแม่จะต้องเป็นผู้ช่วยเด็กควบคุมพฤติกรรมของเขาด้วยการอบรมอย่างเสมอต้นเสมอปลาย เมื่อโตขึ้นเด็กจะควบคุมตนเองได้ในที่สุดเป้าหมายสูงสุดของการฝึกวินัยคือ การที่บุคคลจะดำรงตนอยู่ในความถูกต้องรู้ด้วยตนเองว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ สามารถบังคับตนเองและควบคุมตนเองได้ดีโดยไม่ต้องมีผู้อื่นหรือกฎเกณฑ์อื่นๆ มาคอยควบคุม

3) การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่าการเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัดเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สอดคล้องกับ พัชรี ศิลรัตน์ (2556 : 66) ได้ทำการวิจัยรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่าการเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัดมีผลต่อการประหยัดของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับแนวคิดของ มิลเลอร์ (Miller. อ้างอิงจาก สวนา พรพัฒน์กุล. 2522 : 2 – 1) การเลียนแบบจะเกิดขึ้นจากการพอใจในการเรียนรู้ ผลจากการเรียนรู้ที่น่าพอใจนี้เองทำให้เกิดแรงขับในการเลียนแบบขึ้น การปฏิบัติเช่นนี้เด็กต้องการทำเลียนแบบพฤติกรรมของคนที่เขารัก และด้วยวิธีการเลียนแบบนี้เองที่จะทำให้เด็กได้รับการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ประเพณี ความคิดเห็น คุณค่า ข้อห้าม และหลักศีลธรรมต่าง ๆ จากบุคคลที่เขารักและใกล้ชิดด้วย

4) การเลียนแบบครูในการประหยัด

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่าการเลียนแบบครูในการประหยัด เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สอดคล้องกับเอริสา มโนธรรม (2550 : 106) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่าการเลียนแบบครูในการประหยัดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเขตพระนคร กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนที่มีการเลียนแบบครูในการประหยัดมากมีการประหยัดมากทั้งนี้เพราะนักเรียนสามารถประพฤติปฏิบัติตามอย่างครูในเรื่องของการใช้เงินอย่างรู้คุณค่าของเงินการรู้จักใช้เงินได้

อย่างเหมาะสมกับเงินที่ตนเองได้รับเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดทั้งต่อตนเองและครอบครัว

5) การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่าการเลียนแบบเพื่อนในการประหยัดมีผลต่อจริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สอดคล้องผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีการประหยัดมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของ พุดพิพล นิมพารัว (2547 : 61) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยาพทุมธมณฑล พบว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ เสียงประชา (2538 : 166) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนไว้ว่ากลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่อาจไม่ได้รับจากครอบครัวหรือผู้ใหญ่เช่นเพศศึกษา ความเสมอภาค ความเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน เด็กจะเป็นตัวของตนเองมากขึ้นเด็กจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกต้องและอาจนำพฤติกรรมต่างๆ ของเพื่อนมาใช้เป็นแนวปฏิบัติของตนและสอดคล้องกับ สุชา จันทน์เอม (2542 : 153 – 154) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไว้ว่าวัยรุ่นพยายามที่จะหาเพื่อนที่อยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกันมีรสนิยมเหมือนกันเพื่อจะได้เอาไว้อวดหาสมาคมพูดคุยสังสรรค์กัน กลุ่มของเด็กวัยรุ่นมีอิทธิพลอย่างมากต่อความประพฤติ การแต่งกาย กิริยาท่าทางมีการพยายามเลียนแบบกันเพื่อให้เกิดสัญลักษณ์กลุ่มขึ้น แม้ว่าการกระทำบางอย่างนั้นจะไปเพื่อความโก้และเพื่อให้เกิดเป็นจุดสนใจขึ้นแม้จะขัดต่อสายตาของผู้ใหญ่ก็ตาม

จากเหตุดังกล่าวการเลียนแบบเพื่อนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประหยัดของนักเรียน ดังนั้นแนวทางการเสริมสร้างแนวคิด ค่านิยม เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและผลที่จะเกิดจากการเลียนแบบเพื่อนและสามารถเลือกเอาอย่างเฉพาะในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานะภาพของตนเอง

เท่านั้น แนวทางการเสริมสร้างแนวคิด ค่านิยมที่ควรจะเป็น คือ การอบรมสั่งสอน การให้ความรู้ แนวคิดในการเลือกคบเพื่อนอย่างมีเหตุผลและสามารถแยกแยะ การเลือกคบเพื่อนที่ดี พยายามชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างมีเหตุผลในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

6) การเลียนแบบสื่อในการประหยัด

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การเลียนแบบสื่อในการประหยัดมีผลต่อ จริยธรรมด้านการประหยัดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สอดคล้องกับแนวคิดของ ยูดี้ เทียร์ประสิทธิ์ (2536 :123) ได้อธิบายอิทธิพล ของสื่อมวลชนไว้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเรียนรู้มีความพร้อมที่จะรับข่าวสารต่างๆ ทุกรูปแบบโทรทัศน์วิทยุหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในสภาพสังคมปัจจุบันและ อิทธิพลของสื่อมวลชนจะครอบคลุมและเปลี่ยนแปลงเจตคติค่านิยมประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตวัยรุ่น

ดังนั้นแนวทางการเสริมสร้างแนวคิด ค่านิยม เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกตระหนักถึงความสำคัญและผลที่จะเกิดจากการเลียนแบบสื่อและสามารถเลือกเอาอย่างเฉพาะในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานะภาพของตนเองเท่านั้น แนวทางการเสริมสร้างแนวคิด ค่านิยมที่ควรจะเป็น คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อโฆษณาต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาครอบคลุมและมากพอที่จะทำให้ นักเรียนเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตรจริง สามารถเข้าใจและแยกแยะการเลือกเลียนแบบสื่อได้ถูกต้อง สามารถประเมินด้วยตนเองได้ว่า ตัวเองอยู่ในการเลียนแบบสื่อหรือตัวแบบอย่างไร พยายามชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างมีเหตุผลในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางประกอบการวางแผนพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้และตระหนักถึงความสำคัญของการ

ประหยัด รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างรู้คุณค่าและเหมาะสมข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการวางแผนพัฒนาแนวคิดการสร้างค่านิยมในการการประหยัดของนักเรียนที่ถูกต้อง

1.2 ข้อค้นพบจากการศึกษาที่สำคัญพบว่า การได้รับการอบรมด้านจริยธรรมของนักเรียนมีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นสถานศึกษาควรนำเสนอเนื้อหาที่ยกย่องคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นตัวแบบที่ดี ควรมีการสอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอนในชั้นเรียนเชื่อมโยงกับรายวิชาอื่น

1.3 สถาบันการศึกษาควรมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการอบรม การปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมแก่ฐานะของตนเอง กำกับพฤติกรรมของนักเรียนในปกครองให้รู้จักการวางแผนการใช้จ่าย การรู้จักคุณค่า การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด และผู้ปกครองควรปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดและรูปแบบการพัฒนาจริยธรรมด้านการประหยัดของผู้เรียนในระดับอื่นๆ เช่นผู้เรียนในระดับประถมศึกษาผู้เรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดเท่านั้น ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการประหยัดของนักเรียนโดยจำแนกตามข้อมูลส่วนตัวและปัจจัยในส่วนอื่นๆโดยทำการศึกษาในพื้นที่ที่แตกต่างกันแล้วนำมาเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

2.3 ควรศึกษายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัด เช่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาสื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านการประหยัด การพัฒนาหลักสูตรการสอนคุณธรรม จริยธรรมในสถาบันการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ณรงค์ เสงี่ยมประสา. (2538). **มนุษย์กับสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พฤติพล นิยมพริ้ว. (2547). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริทวิทยา พุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรีย์ ศิลารัตน์. (2556). **รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ยุวดี เทียรประสิทธิ์. (2536). **เอกสารประกอบการสอนจิตวิทยาวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. (2550). **บันทึกความสำเร็จเยาวชนไทยทำดีถวายในหลวง**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สวนา พรพัฒน์กุล. (2522). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาคณะครุศาสตร์.
- สุชา จันทรเอม. (2542). **จิตวิทยาเด็กเกร**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อมรวิทย์ นาคกรทรรพ. (2549). **รายงานสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน โครงการ Child Watch 2548-2549**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- เอริสา มโนธรรม. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเขตพระนครกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2542). **จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตเวชศาสตร์คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.